

Schuschnigg az új kancellár

Ujabb riadalom Bécsben

A nemzeti szocialisták piros-fehér röpcédulákon hívták fel ellenállásra a párttago-
kat. -- A jugoszláv határon és Karinthiában még folyik a harc. -- Miklas elnök
ismét az osztrák néphez beszélt és nyugalomra intette őket.

Megalakult az új osztrák kormány

Egyelőre elodázták berlini közös fellépésüket a nagyhatalmak

Bécs, július 30.
Mint már megírtuk, óriási meglepetés
keltett az a hír, mely szerint az osztrák
kormány nem járult hozzá Papen bécsi
nagykövetté való kinevezéséhez.

A londoni Daily Chronicle szerint Ausz-
tria csak abban az esetben fogadja el Né-
metország új követét, ha a következő három
feltételt teljesítik Berlinben: 1. A Németor-

szágban levő osztrák náci- légiókat azonnal
oszlassák fel. 2. Az osztrák hitleristák és a
müncheni nemzeti szocialisták központja kö-
zött szakítsák meg minden kapcsolatot,
mert bebizonyosodott, hogy a legutóbbi ese-
ményeket innen irányították. 3. Hitler sze-
mélyesen nyilatkoztassa ki, hogy Ausztria
függetlenségét tiszteletben tartja.

pi játékok megnyitását egy héttel elhalaszt-
ják. Ugy látszik azonban a rend annyira
helyreállt, hogy semmi ok sem volt a játé-
kok elhalasztására és éppen ezért vasárnap
dél előtt 11 órakor nagy ünnepségek köze-
pette megtörtént a megnyitás. Az ünnepsé-
get az elhunyt kancellár emlékének tisztele-
tére Beethoven 3. szimfóniájának gyászindu-
lójával nyitották meg.

A közönség, melynek sorában nagyon
sok idegen volt, lelkes hangulatban vett az
ünnepélyen részt. Mintha nem is forrongó
országban lett volna Salzburg, Délután zu-
folt padosorok előtt a "Jedermann" adták
elő.

Letartóztatások Bécsben

Bécs, július 30.
Tegnap újabb letartóztatásokat fogana-
tosított a bécsi rendőrség. Őrizetbe vették
dr. Estinghauser ügyvédet, aki a nemzeti szo-
cialisták központi ügyvédje. Ugyancsak le-
tartóztatták a Neuste Nachrichten igazga-
tóját Bauer igazgatót és dr. Riedl-t a lap
politikai rovatvezetőjét, több berlini lap bé-
csi tudósítóját.

Mindezeknél azonban sokkal szenzáció-
sabb letartóztatás történt, a

rendőrség őrizetbe vette dr. Athol igaz-
gatót, az Alpine Athene vállalat igazga-
tóját.

akiről kiderült, hogy a felkelőket pénzelte
és az említett vállalat 1500 nemzeti szocia-
lista munkása kezdte meg a harcot.

Ugyancsak nem kis meglepetést oko-
zott az a hír, hogy a katonaság letartóztat-
ta dr. Bardolf Károly nyugalmazott tábor-
szernagyot, volt főhadsegédet, akiről meg-
állapítást nyert, hogy a nemzeti szocialista
mozgalom kellős közepén állott és egy eset-
leges náci győzelem esetén fontos megbíza-
tásban lett volna része.

Ismét lezárták a német határt

Bécs, július 30.
A német-osztrák feszült viszonyra mi-
sem jellemzőbb, minthogy július 28-án este
úgy német, mint osztrák részről lezárták a
határt.

Még mindig ropognak a fegyverek

Bécs, július 30.
Amíg Bécsben és közvetlen környékén
rend kezd lenni addig Innsbruck környéké-
ről nagyobb összeütközéseket jelent bécsi
tudósítónk. Komoly harcok fejlődtek ki a

Semeringtől délre, de fellángolt a harc Dél-
karinthiában is.

De Salzburgban rend van

Salzburg július 30.

Először úgy volt hogy a salzburgi ünne-

Az új kormány letette az esküt

Bécs, július 30.

Különböző híresztelések tartották izga-
lomban az osztrák főváros lakosságát, mert
megszigorították a készültségeket. Külön-
sen megszigorított készültség állt a kancellá-
riátus épülete előtt, amelyben az új kor-
mány megalakításán tárgyaltak.

Az új kormány tegnap meg is alakult,
Kancellár lett: Schuschnigg aki egyben a
honvédelmi, igazságügyi és közoktatásügyi
tárcákat is ellátja.

Europa legfiatalabb miniszterelnöke. a
38 éves Schuschnigg osztrák kancellár.

Alkancellár: Starhemberg herceg
Külgügyminiszter: Berger-Waldeck,
Állambiztonsági miniszter: Fey
Pénzügyminiszter: Buresch,

Kereskedelemügyi miniszter: Stockinger
Szociális ügyek minisztere: Neustatter-
Stürmer, aki egyben a rendiségre való átté-
rés alkotmánytervezetét is elkészíti.

Nem lesz közös demarsz Berlinben.

Páris, július 30.

Az Excelsior szerint nincs szó arról,
hogy a nagyhatalmak közös lépést tegyenek
Berlinben az osztrák események miatt. Kü-
lönösen Olaszország ellenzi a közös lépést,
Mussolininek különben is az az elve, hogy a
szavak helyett cselekedetre van szükség.

Szerbia aggodva tekint az események
elő és nem nézne jószemmel egy esetleges
olasz beavatkozást. A francia lap felhívja a
nagyhatalmak figyelmét a kisantant aggá-
lyaira is.

Az Action Française szenzációként közli
hogy Benes Párisba érkezett és min-
dent elkövet, hogy Olaszország teljhá-
talmu felhatalmazást kapjon az osztrák
kérdésben.

(Folytatása a 2-ik oldalon)

Ottót császárrá koronázzák?

(Cikkünk folytatása az 1-55 oldalról)

Bécs, július 30.

A Chicago Tribune párisi kiadása azt tájékoztatja, hogy pénteken az osztrák monarchisták küldöttsége hagyta el Bécsset, hogy felkeresse Stenockerzellben Ottót és neki ajánlja az osztrák koronát. A lap szerint a küldöttség elutazása előtt Starhemberg herceget is tájékoztatta vállalkozásáról.

A nagyhatalmak és a kisantant — írja a Chicago Tribune — beleegyeztek Ottó trónralépésébe s megállapították már a feltételeket is, melyek mellett Ottó elfoglalhatná az osztrák trónt. Eszerint Ottónak mindenekelőtt el kellene ismernie a jelenleg érvényben levő békeszerződéseket s meg kell ígérnie, hogy sohasem fogja megkísérlni Ausztria ezidőszerinti határait kiterjeszteni. Bécsi jólértéslült helyen kijelentették, hogy ennek a híresztelésnek nincs semmi alapja és azt nevetséges inszINUÁCIÓNAK minősítették.

Már ma délután összeül a statáriális bíróság

Bécs, július 30.

A felkelők, lázadók és Dollfuss gyilkosai ügyében már ma délután összeül a katonai törvényszék és a statáriális bíróság. Egész Ausztria talpon van és várja, hogy a bíróság milyen ítéletben marasztalja el a bűnösöket.

Bécs, július 30.

Az új osztrák kormány tegnap éjjel után letette az esküt Miklós szövetségi elnök kezébe. A kormány két párt tagjaiból alakult meg. Négy miniszter a Heimwehrből a többi a keresztényszocialista pártból. Miklós elnök az esküvétel alkalmából a következő beszédet intézte a miniszterekhez:

— Nagy örökséget vettek magukra, — Folytatni kell annak a kormányfőnek a politikáját, aki ezt a politikát az életével és halálával pecsételte meg. Szorgalmas és komoly munkát kell kifejtetniök, hogy minden körülmények között folytassák a céltudatos politikai és gazdasági irányt.

Miklós beszéde után a miniszterek letették az esküt az új osztrák alkotmánvra. Schuschnigg, új osztrák kancellár 38 éves ezidőszerint Európa legfiatalabb kormányfője.

Tegnap este Bécsben újabb riasztó hírek keltek szárnyra. A híreszteléseket megerősítették azok a piros fehér nemzeti szocialista röpecdülők, amelyekkel ismeretlen egyének árasztották el a fővárost és amek-

lyen a következő felírás volt:

“Vigyétek magatokkal a felszereléseketek is!”

Az osztrák karhatalom ezt új lázításnak minősítette és a kormányelnök riadóké szültséget rendelt el, mely az egész éj folyamán tartott.

Este 8 órakor páncélos autók száguldoztak be a főváros utcáit és tereit. A középületeket katonaság szállta meg. Ennek volt köszönhető, hogy az éj minden zavargás nélkül telt el, így az osztrák kormány reggelre megszüntette a rendkívüli rendelkezéseket.

FLOREAL arckrém a legtökéletesebb arc- és bőrápolószer

No. 1. Nappali használatra: puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeplő, pattanás és májfoltok ellen

Egy tégely ára 40 lei

Vezérképvislet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Tatarescu a fővárosban

Bucuresti, július 30.

Tatarescu miniszterelnök, aki Hercules fürdőn nyaraló családját látogatta meg tegnap,

nap hazaérkezett a fővárosba. Ma több nagy fontosságú ügyben minisztertanács lesz.

Vizbefulladásztotta gyermekét Salontán egy epilepsziában szenvedő anyja

Salonta-Mare, július 30.

Alig ültek el Salontán azok az izgalmak, amikor Magi cigánylegény és szeretőjének kegyetlen öngyilkossága okozott, amikor szombaton újabb dráma rázta fel a kisváros közvéleményét.

Hegedüs Erzsébet 42 éves asszony — aki szívbetegben szenved — gyermekét fürdette,

amikor hirtelen epileptikus roham veit rájta erőit és a

kisgyermek belefulladt a vízbe. Amikor az asszony rohamából magához tért és látta, hogy a gyermeke halott elkeseredésében a kutba ugrott, de kiementették.

Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Költözködés miatt teljes szövet rak tárukat hihetetlen olcsón elárusítjuk
Havas és Grünfeld posztóáruház Oradea, 8. sz.
Uzlethelyiség kiadó! **Sír. Avram Iancu 8. sz.**
Berendezés eladó!

Végeért a mamaiai jamboree

Bucuresti, július 30.

Tegnap zárult be a mamaiai cserkészdzsembori. Az dzsembori bezárásánál jelen volt Carol király is, aki a sportversenydi-

jakat személyesen osztotta szét. Az egyes cserkészcsapatok már el is hagyták Mamaiát.

Egy bihormegyei kőműves halálos szerencsétlensége Bucurestiben

Bucuresti, július 30.

Halálos végű munkásszerencsétlenség történt a fővárosban. Bene József a bihormegyei Tulca község lakosa a fővárosban

volt és egy ujonnan épülő házban kőműves munkálatot teljesített. Egy kétszáz kilógram súlyú kő lezuhant és halálra zúzta Bene Józsefet.

Bőrcsempészés a román-lengyel határon

Bucuresti, július 30.

Nagyszabású bőrcsempészésnek juttott a román csendőrség nyomára a lengyel-román határon fekvő Banila község mellett.

A vizsgálat megállapítja, hogy nagy összegekkel károsították meg a kincstárt. A csempészés ügyében három letartóztatás történt.

Terményárak

Buza 410—420, kétszeres 300, rozs 250 zab 250, árpa 250, kukorica 270,

Időjárás

Némi hőemelkedés északon még lehet néhány záporosó vagy zivatar.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtökéletesebb alkotása és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérképvislet: Friedman Armin, Oradea, Promenad Eminescu 15.

Erdélyi Magyarság

2 oldal

Augusztus 1.

RADIOMŰSOR

SZERDA

Bucuresti 12,45: Hírek. könnyű lemezek. 19,15: Rádió zenekar. 21: Badescu Constancia énekel. 21,30: Galperin Lucien éneklő fűrészen játszik. 22,30: Zene a Cinavendég-lőből.

Budapest 6,45: torna, gramofon. 9,45: Hírek. 11: Vizjelző szolgálat. 12: Harangszó. Utána orosz balalajka zene, közben hírek. Utána hírek 13,20: Gramofon. 14,40: Hírek. 15,30: Diákfélóra. 16: Vizvári Mariska előadása. 16,45: Hírek. 17: Sárossy Mihály gitározik. 17,35: Vadász Tibor elbeszélése. 18: Hangverseny. 18,50: Lieber Endre előadása. 19,25: Szabó Ilonka énekel. 20: Külügvi negyedóra. 20,45: Peer Gynt, drámai költemény. 22,45: Mándits jazz. 23,20: Toll Arpad cigányzenekara.

Filmpalace—Filmterrasse

Kedder utoljára

Régi jó idők

Főszerepben: Georg Alexander, Gréti Theimer, Leo Slezák.

Szabaddá válik a gabonakivitel

Bucuresti, julius 30.

A kormány gazdasági bizottsága legutóbb tartott ülésén foglalkozott az ország mezőgazdasági helyzetével és beható tárgyalás alá vette a gabonakivitel kérdését, valamint a buza belföldi árának sokat vitatott problémáját, mely még mindig megoldatlan. A gazdasági bizottság tagjai teljes számban jelentek meg az ülésen és Sassu földművelésügyi miniszter előadásában fontos határozatokat hoztak a gabonaértékesítés kérdésében. Konstatálta a bizottság, hogy a terméseredmények lényegesen jobbakként mutatnak, mint ahogy azt az előzetes becslések mutatták, s talán egyedül a buza készletek tekintetében nem látott tisztán a bizottság, mer a múlt évi termésből maradt készletek mennyiségét pontosan nem lehetett megállapítani. Minden egyéb gabonaféléből a belföldi szükséglet meghaladó mennyiség betakarítása remélhető, ennél fogva nincs ok annak a kiviteli tilalomnak további fentartására, melyet a kormány két hónappal ezelőtt, az akkori nagy szárazság hatása alatt léptetett életbe.

E kedvező helyzetjelentés alapján a kormány gazdasági bizottsága elhatározta a gabonakivitel szabaddá tételét, — mint említettük — egyelőre a buza kivitelével, a melynek exportja további rendelkezésig tilos marad. A kiviteli tilalom megszűnése azon a napon válik valósággá, amikor a gazdasági bizottság előterjesztését a minisztertanács letárgyalja s az erre vonatkozó minisztertanácsági jegyzőkönyv a hivatalos lapban megjelenik.

Foglalkozott a gazdasági bizottság a buza belföldi árának kérdésével is, amelyet a kormány intervenciók vásárlásokkal óhajtott 50—55 ezer lejes nivón tartani. Ilyen értelemben a gabona-kormánybizottság már meg is kapta a kormány utasítását, a baj csak az, hogy nem tudja azokat végrehajtani, mert — nincs pénze hozzá. Az eredeti terv az volt, hogy a pénzügyminiszter ad 100 milliót erre a célra, a Banca Nationala pedig 300 milliót előlegez annak a gabonakészletnek lekötése ellenében, mely a kormánybizottság birtokában még a tavalyi intervenciók vásárlásokból maradt. Ez a terv azonban kivihetetlennek bizonyult. A pénzügyminiszter az új budget-törvény értelmében ilyen pénzügyi operációkat az állam pénzével nem végezhet, a Banca Nationala alapzabálva pedig tiltja, hogy ingó fedezetre kölcsönöket adjon. Ez az oka az intervenciók vásárlások késedelmének, valamint annak, hogy a buza országos átlaga ma is 40 ezer lejes áron áll.

A gazdasági bizottság azonban megtalálta a módot a vásárlások megkezdésére, s ha nem is 3—400 milliót, de mintegy 200 millió lejt talált az állam heverő pénzéi kö-

zött, amely a vásárlások megkezdésére elég lesz. Érdekes jelenség tapasztalható a kukorica áralakulása terén. A tengeri világpiaci ára ma fob. vagon 19.500 lei, a belföldi ár nálunk három nap előtt még 25.000 lei volt. Arra a hírre, hogy a tengeri kivitel újból szabad lesz, az árnak emelkednie kellett volna, de ennek

éppen az ellenkezője következett be. Az ársökkenés annál kevésbé indokolt, mert a 25 ezer lejes belföldi árat a kiviteli tilalom ideje alatt, amikor a kukorica csak kompenzációs cikként hagyhatta el az or-

szágot, meg a kompenzációs költségek és terhekték. Úgy látszik azonban, hogy a nagy tengeri piacok: Rotterdam, Hull és Marseilles, el vannak bőven látva tengerivel, s minthogy ezidőszent a hozzánk közelebb fekvő és dunai úton megközelíthető Ausztria és Csehország sem vásárolnak, a külföldi piac megnyitása nem hatott emelőleg a belföldi árakra. A romániai exportőrök szeretnék, ha a kormány kiviteli jutalmat léptetne életbe a tengerire, enélkül a felesleges készletek aligha lesznek exportálhatók.

Fényképfelvétel a világháborúból

Az apa kivégzett fia becsületét keresi husz év múlva

Páris, julius 30.

Majdnem 20 esztendővel ezelőtt, a világháború legelején, a francia Chapelon hadnagy egy ütközetben kis csapatával közelharcot vezetett a németek ellen. A harminc főnyi kis csapatnak nagy túlerővel kellett megküzdenie. Közben Chapelon hadnagy súlyosan megsebesült és látván, hogy a harcot úgyis elveszti, megadásra szólította föl bajtársait. Ezért a cselekedetért mikor hazakerült, hadbíróság elé állították és kivégezték.

Ettől kezdve Chapelon hadnagy édesapja teljes idejét csak fia rehabilitálásának szentelte. Vagyonát költötte erre a pörösködésre, több ízben súlyos idegösszeroppaná-

sai voltak, a fia becsületéért való küzdelem teljességgel felőrölte az idegeit — de nem hagyta annyiban a dolgot.

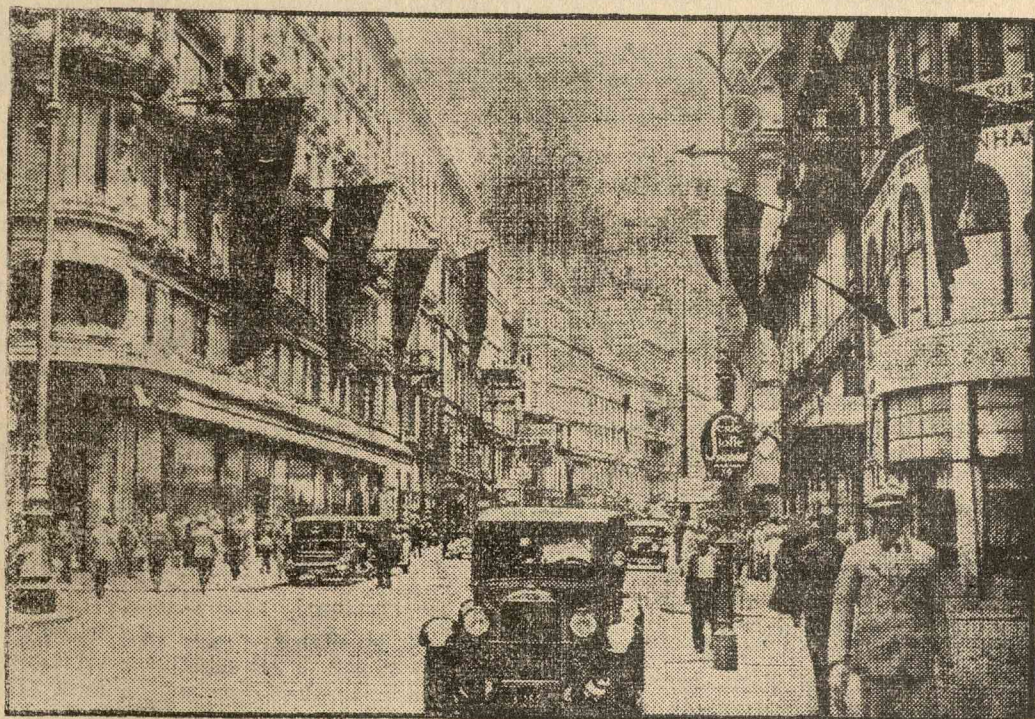
Most aztán — mint Párisból írják — ítélte a hadbíróság: az apát elutasították kérésével, Chapelon hadnagy édesapja azonban nem hagyja annyiban a dolgot, szinte már-már eszelősen, husz esztendő után tovább küzd fia becsületéért. A bírók, akik az apa pörújítási kérelmét elutasították, maguk is mélyen meg voltak rendülve ilyen végtelen apai szeretet láttára, de az ítéleten nem tudtak változtatni.

Rablók támadtak meg egy keletkinai vasutat

London, julius 30.

Mandzsuriai rablók a keletkinai vasutak vonalán, Imienpótól 21 mérföldnyire nyugatra, feltépték a vasuti sineket. Egy

személyvonat kisiklott; mozdonya és öt kocsija lezuhant a töltésről és darabokra tört. A halottak és sebesültek száma miná eddig ismeretlen.

A Karner Strasse gyászban

Bécs leghíresebb uccáját gyászlobogó lepte el a kancellár halála alkalmából

— Meg akart halni egy manikűrös leány, mert félt az elhízástól. Nyíregyházáról jelentik: Mareskievitz Mancsi 28 éves nyíregyházi manikűrös leány rendkívül félt attól, hogy elhíz és megöregszik és ebbeli félelmében végül is öngyilkosságra szánta el magát. A sóstói ut 2 számú házában levő lakásán veronállal és szublimálttal megmérgezte magát, azután beretvapengével felvágta balkezén az ereket. Eszméletlen állapotban találtak rá és kórházba szállították. Amikor a kórházban magához tért, kiugrott az ágyból, a kórterem ablakához rohant és le akart ugrani. A kórterem betegei csak hosszas küzdelem után tudták megakadályozni a halálra-ánt manikűrösleányt tettének végrehajtásában. Állapota súlyos.

— Oh, John... Ha az előbb nem jössz hozzám és meg nem mentesz, úgy érezném, mintha, mintha kínai lány lennék... és mint ha ez az arc egészen közel jönne hozzám és meg akarta csókolni. És én... mintha nem bírtam volna ellenállni!

Farley szólni sem birt. Nem tehetet mást, mint hogy egyre gyöngédebben ölelte magához Silyviát. Simogatása, becézése, szerelmes vigasztalása lassan megtörte a büvöletet. A lány megnyugodott, visszanyerte erejét és mosolyogni próbált.

— Már elmúlt, John... Köszönöm, ne aggódjál. Nem is hallottam, mit beszéltél telefonon... Ott van még íróasztalodon a szobor?

— Chia Sung elvitte — mondta John halkán.

— Ügyes végrehajtója az ura parancsának, az bizonyos — vélte Lyman, aki most felült és komoly elhatározással mondta:

— Mielőtt akármilyen történhetne, el kell mennünk Mrs. Mansfieldhez. Remélem — kérdezte Silyviához fordulva — nem leszek túlságosan a terhükre, ha én is bátor leszek tiszteletemet tenni?

— Bizonyos vagyok benne, hogy az édesanyám maga kívánja majd, hogy veünk legyen. — felelte kedvesen a lány.

Margaret Mansfieldről senki sem hitte volna el, hogy nem testvére huszonegy éves lányának. Érett, tökéletes szépség volt, mindig izléses és választékos ruhákat hordott. Mikor Lyman belépett a nemes izlésű, gazdagon berendezett, harmonikus és barátságos otthonba és meglátta ezt a vonzó és gyönyörű asszonyt, őszinte csodálattal hajolt meg a királynői jelenség előtt.

Farley úgy találta, hogy Sylvia szeme az édesanyjához hasonlít. De Lyman, mielőtt az asszony keze fölé hajolt, hogy megcsókolja: arra gondolt, hogy sok titok és sok árnyék van a tekintetében.

Az asszony azonnal megérezte, hogy különös jelentősége lehet ennek a váratlan látogatásnak. Lyman még sohasem látta, csak John beszélt róla nagy szeretettel és tisztelettel néhányszor. Mert Farley valóságos rajongott a főnökéért.

Mrs. Mansfield igazi jóbarátnője volt a lányának s minden gondolatáról tudott. Ismerte az éjszaka történetét is, az összeveszést, valamint azt is tudta, hogy Sylvia ki szeretet volna békülni a völgyével. Csön-des mosolygással mondta:

— Majd ha házastársak lesztek, John, nem tudom, ilyen hamar megy-e a kibékülés. Föl kell használnod az alkalmat, amíg a menyasszonyod!

Rögtön utána elkomolyodott. Szép arcára árnyék borult.

— Szegény Meng Fu! Micsoda rettentés, dolog. Legalább tudják már, ki volt a gyilkos? Persze, kínai történet... Csak az a különös, hogy Meng Funak, szelíd és csendes öregember letére, szintén voltak, úgy látszik ellenségei.

Farley elmondta a rendőrség kutatásának eddigi eredményét, ami igazán nem volt sok. Meng Fu hallucinációjáról, hogy Silyviát a lakásban látta, természetesen nem tett említést. Eppen ezért nagyon megdöbbent, mikor a szép asszony valami csodás megérzéssel ezt mondta:

— Meglátod, John, rá fogsz jönni, hogy ennek az egész dolognak van valami összefüggése a te munkáddal is. Az ember nem utazhatja be Ázsiát és nem nézheti meg a kínaiak titkait, akik az óriási ópiumüzletet veszélyeztetik, hogy a sötét erők ne szegődjenek ellenségeivé. Én eléggé ismerem Kínát...

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyarok

Augustus 1.

Jó üzlet a vasút

Emelkednek a Cfr. bevételei

Bucuresti július 3. Beszámoltunk már arról hogy az utóbbi időben az államvasutak bevételei növekedtek amit annak lehet tulajdonítani hogy a különböző utazási kedvezmények révén a vasut személyforgalma jelentősen megnövekedett. Ha az 1933 év adatait összehasonlítjuk az ideai adatokkal, könnyen szemünkbe ötlök az emelkedés. 1933 májusában például 1,513.626 utas utazott, ezzel szemben az idén májusban 7 millió. Ennek következtében az idén az államvasutak ebben a hónapban 149 millió lejt vettek be míg tavaly 124,055.155 lejt.

1933 áprilisában 1,717,036 tonna árut szállítottak a vasutak, míg viszont az idén áprilisban 1,590,000 tonnát. 1933 májusában 1,645.772 tonna volt a szállított áruk mennyisége, míg ebben az évben 1,904.000 tonna, júniusban 2 millió tonna az ideai szállitás, míg a tavalyi csak másfél millió tonna.

Általánosságban a személy forgalom adatai azt mutatják, hogy áprilisban, má-

jusban és júniusban az idén 54.035.092 lejjel többet vettek be az államvasutak mint a múlt év említett három hónapjában. Ami a teher forgalmat illeti, itt ugyancsak hasonló alapon 95 millió lejes emelkedésről lehet beszámolni. Ugyátszik, hogy a személyi forgalom kielégítő adatai birták rá az államvasutak vezetését arra, hogy a személyi díjszabás leszállítását vegyék tervbe. Erről a tervről körülbelül egy héttel ezelőtt hallottunk, azóta azonban nem érkezett újabb jelentés, amely a terv megvalósításáról szólna. Állítólag az államvasutak vezérigazgató-sága érdekes kísérletképpen körülbelül októberig 50 százalékkal kívánja leszállítani a személyi díjszabást. Nem tudjuk, hogy valóban sor kerül-e erre az intézkedésre, vagy pedig nem, azonban bizonyosra vesszük, hogy az államvasutak akkor is megtalálják jelenlegi számításukat, ha ezt a jelentős leszállítást végrehajtják. Valószínű ugyanis, hogy a forgalom jelentékeny mértékben megnövekedne,

Anarchisták és rendőrök uccái harca Barcelonában

Páris, július 30. Barcelonából érkezett hírek szerint szombaton délután a várostól nem messze, öt revolverrel felfegyverkezett fiatalember megtámadott egy gépkocsit és a soffört leszállásra kényszerítette. A sofför gyalog elszaladt a rendőrökért. Ezek az utána üldözőbe vették a fiatalemberket. Ezek a gépkocsiról leszállva, a hegyek közé menekültek és közben revolverlövéseket adtak le üldözőikre. A rendőrök is lövéseket adtak le és kettőt a fiatalemberek közül megsebesítet-

tek, az egyiket súlyosan. A három másik fiatalember egy kis házba menekült be ahonnan tovább folytatták a lövöldözést a rendőrökre. A rendőrség megerősítést kért és így sikerült a lövöldözőket ártalmatlanná tenni. Kiderült hogy anarchistákról van szó, akik közül többet szélsőséges magatartása miatt már ismer a rendőrség. Azt hiszik, hogy a támadók a gépkocsival merényletet akartak elkövetni a barcelonai villamos vasut ellen.

Amikor egymásközt veszekszenek

Szomorú állapotok a careii zsidó hitközségben

Carei, július 30. Pénteken este Salajmegye prefektusa közölte Veres József rendőrfőnökkel a kultuszminiszter 107.971-934-11.637 száma rendeletét amely szerint a careii zsidó hitközség élére ismét interimár bizottságot nevezett ki. A bizottság elnöke Kaszovitz Samu, tagjai: Stein Bernáth, Schwartz Nánor, Frank Salamon és Klein Márton.

A rendőrfőnök azonnal magához kérte Weinbergert és Kaszovitzot, a régi és az új elnököket, akikkel ismertetette a miniszter határozatát. Majd karhatalommal átvette Weinbergertől a hitközség pecsétjét és a hivatalos könyveket, melyeket az új vezetőség rendelkezésére bocsátott. Közölte a

rendőrfőnök azt is, hogy a rendelet világos szövege szerint az interimár bizottság csak szorosan a hitközség ügyeinek vezetésére kapott megbízást és nincsen joga a rabbi-kérdést megbolygatni, míg erre vonatkozólag meg nem érkezik a kultuszminiszterium újabb utasítása. Kaszovitz azonban tiltakozott hatáskörének megsebesítése miatt, úgy hogy Veres József jónak látta karhatalmat kivezényelni a templomba a péntek esti és szombat déli istentiszteletre, hogy az esetleges botrány elkerülhető legyen.

Careiben tehát rendőrök és detektívek vigyáznak a zsidó templom békéjére, a harci pedig rendületlenül folyik tovább.

Konyhakéssel szurta magát hasba egy vámtisztviselő

Constanta július 29. Megdöbbentő öngyilkosság történt tegnap Constantán. Sborcea Ilie 32 éves vámtisztviselő pár évvel ezelőtt nősült meg, ez azonban nem akadályozta abban, hogy az egyik petróleum társaság helyi irodájának tisztviselőjével viszonyt folytasson.

Az utóbbi időben azonban eddig még ki nem derített okokból a két szerelmes között elhidegült a viszony. Szerelmese hűtlensége miatt Sborcea egyre idegesebbé vált. Szolgálatát is csak nagyon felületesen látta el, míg végül tegnap reggel bejelentette

feleségének, hogy végez magával. Az asszony azonban kinevette férjét.

Délben Sborcea bement lakása konyhájába, ahol egy őrizetlen pillanatban a hatalmas konyhakéssel háromszor hasbaszurta magát.

Jajkiáltásaira odafutott a felesége, aki kétségbeesetten próbálta élesztgetni. A szerencsétlen ember azonban, aki még nem veszítette el eszméletét, tovább hadonászott a késsel és feleségét karján súlyosan megsebesítette. Mindkettőjüket bevezették a kórházba, de Sborcea az uton meghalt.

Meghalt a kievi vérvádpör felmentett fővádottja

A háboru előtti Oroszország Dreyfus-perének szenvedő hőse végelgyengülésben halt meg egy newyorki kórházban. -- Mendel Beilis és a felvilágosodás harca az igazságért.

Newyork. július 30.

Egy newyorki kórházban július 9-én aggkori elgyengülésben halt meg Mendel Beilis kievi származású zsidó ember, az orosz Dreyfuss-per szenvedő hőse.

1913-ban Kiebben szenzációs rituális gyilkossági pör fővádottja volt Mendel Beilis, aki a mai napig sem tudta, hogyan került a borzalmas és lehetetlen vád alá. A kievi rituális gyilkossági per annakidején óriási szenzációt keltett az egész világon. Az érdeklődést csak fokozta, hogy a cári kormány és az orosz igazságügyi hatóságok a kievi vérvádpörben a vád mellett sorakoztak fel és minden eszközt megragadtak arra, hogy a vérvád mesét a bíróság előtt bebizonyítsák. Az orosz forradalmi mozgalmakat akarták a reakciós pártok eltussolni, a nyugtalanságot és az elégedetlenséget a zsidókra hárítani. Ehez kellett a vérvád legenda.

Kiebben 1911 májusában holtan találtak egy külvárosi telken Juscsinszki András 12 éves fiút.

A vizsgálóbíró jelenlétében megállapították, hogy a gyermeket agyonverték. A gyanú két hivatásos betörőre hárult, akikkel legutóljára együtt látták a kisfiút. A boncolási jegyzőkönyv szerint a fiu feje, szíve, tüdeje tele volt vérrel és így már ez is kizárja azt a borzalmas feltevést, hogy a gyilkos a gyermek vérért kicsurgatta volna.

Ennek dacára a duma ülésén interpelláció hangzott el, hogy van-e tudomása az orosz kormánynak arról, hogy a kievi Juscsinszki-fiút rituális célból a kievi zsidók ölték meg, akiknek a pászkakészítéshez keresztény fiu vérére volt szükségük.

A kievi rendőrfőnök megállapította, hogy a vérvád-mesét

elsősorban is a kievi alvilág terjeszti, valószínűleg a tényleges gyilkosok megmentése céljából, akikről így akarják elterelni a gyanút.

A dumában elhangzott interpelláció azonban nagy visszhangra talált. A reakciós elemek nyomására újabb vizsgálatot rendeltek el és a másodikori felboncolásnál megállapították, hogy a fiu hullája vértelen volt, tehát azt megcsapolták. Most már csak tanúk kellett, akik a borzalmas mesét igazolják. Akadt is ilyen két notórius alkoholista személyében. Egy lámpagyújtogató és felesége azt vallották, hogy látták,

amikor egy hosszú szakállú zsidó a külvárosi téglagyár udvaráról elcsalta a meggyilkolt gyermeket.

Gyorsan keritettek a hamistanyukhoz egy hosszú szakállú zsidót is, Beilist, a téglagyár szerencsétlen felügyelőjét, aki természetesen ártatlanul került a börtönbe. Dacára, hogy a két részeges hamistanyu vallomása tele volt ellentmondásokkal, olyan előkelő személyiségek izgattak Mendel Beilis és a zsidók ellen, mint Ambrózius archimandrita és Sikorski kievi orvosprofesszor.

A kievi szellemi akadémiának Glagólev nevű tanára és Troicki, a szentpétervári akadémia professzora, valamint Pranaftis, katolikus lelkész vették fel a harcot a le-tartóztatott zsidó érdekében.

Beilist 1911 június 22-én tartóztatták le, főtárgyalásra azonban csak 1913 áprilisában került sor, az egész világ feszült figyelemmel leste a fejleményeket.

Az orosz szellemi élet haladó körei, írók és tudósok tiltakozó iratot szerkesztettek, a

melyben elítélték a vérvád meséjét és követelték Beilis szabadlábra helyezését. Az európai tudomány és művészet képviselői közül számosan csatlakoztak a memorandumhoz, 1913 szeptember 25-én az egész világ feszült érdeklődése közben fejezték be a tárgyalást. Az esküdtek arra a

kérdésre, hogy rituális gyilkosság történt-e, igennel, a második kérdésre, hogy Beilis-e a gyilkos, nemmel feleltek. Így Beilist meg is szabadlábra kellett helyezni.

Mendel Beilis azután Palesztinába vándorolt ki, ahonnan pár évvel ezelőtt ment Amerikába.

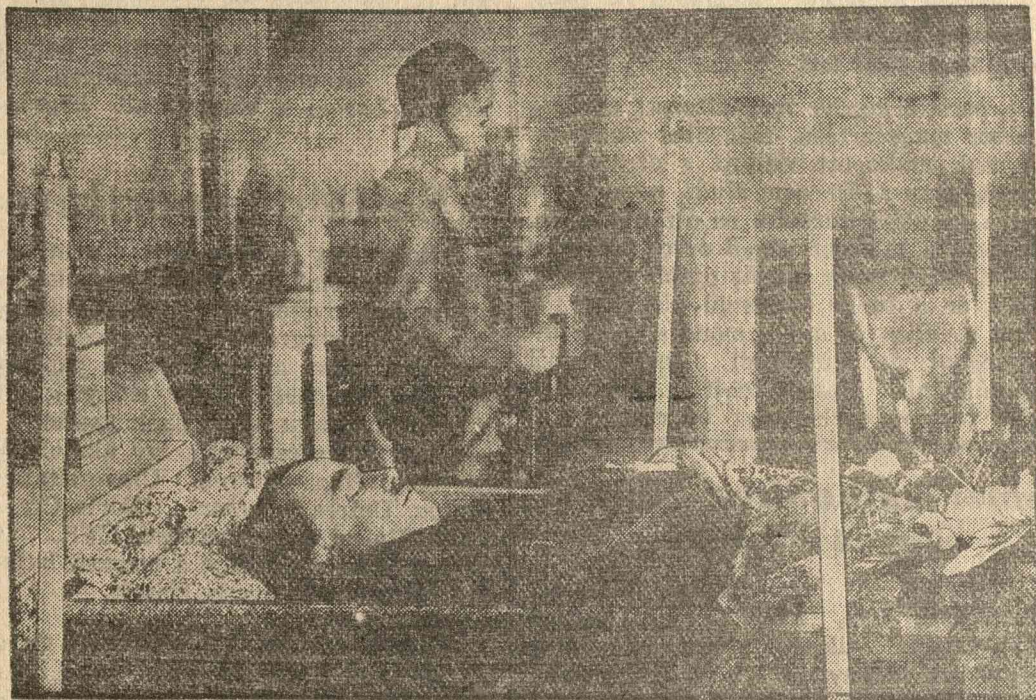
Öngyilkos lett Karinthy Frigyes felesége

Siófok. július 30.

Szombaton délnél 1 órakor Karinthy Frigyesnek, az ismert írónak felesége öngyilkossági kísérletet követett el Siófokon, a Bercsényi utcában levő Vitéz-féle penzióban. Karinthy né gyermekeivel csütörtökön este érkezett Siófokra, ahol hat hétre lakást bérelt egy penzióban.

Szombaton délnél egy órakor Karinthy né gyermekeit a strandra küldte, ő pedig otthon maradt. Pár perc múlva a penzió beliek tompa zuhanásra és segélykiáltások-

ra lettek figyelmesek. Karinthy né az első emelefen levő balkonnól levetette magát és a kertben súlyos sérülésekkel eszméletlenül terült el. Nyomban hozzáhívták dr. Pick B. nőt, a székelykeresztúri Szent György kórházba szállította súlyos sérüléseivel. Az öngyilkossági kísérlet okának megállapítása céljából a siófoki csendőrség nyomozást indított.

Dollfuss ravatala

Szövetségi katona áll őrt Dollfuss ravatalánál.

Maniu Gyula bizonyítékai a hadbíró-sági jegyzőkönyvek meghamisításáról

Bucuresti, július 30.

Politikai körökben mély benyomást keltett Maniu Gyula nyilatkozata, amelyet a parlamenti vizsgálóbizottság előtt tett. Az elismerés hangján beszélnek arról, hogy Maniu milyen behatáran foglalkozott az ország fegyverkezésének problémájával és véleménye mennyire a tényeken alapul. A legjobban azonban a volt kormányelnöknek az "erkölcsi gyilkossági kísérlet"-ről tett kijelentései impresszionáltak a politikai köröket. Maniu ugyanis feltette a kérdést, hogy vajjon kinek állhatott érdekében az ország volt miniszterelnökének személye ellen máf-fiát szöni.

— Milyen államérdék lehet volt kormányfőre rászütni, ha kell, akár milyen hamisítások árán is a szegénybéllyeget — mon-

dotta Maniu — Nem tudom, nem értem, a hamisítás azonban megtörtént és ennek bizonyítékait a bizottság asztalára helyezem. — ezekkel a szavakkal fejezte be politikai természetű fejtegetéseit az ország volt miniszterelnöke.

Maniu letette eredetiben azokat a bizonyítékokat, melyek a Zeletszky hadbíró-sági vallomásának meghamisítását igazolják.

Maniu vallomása a hamisítások bebizonyításával szónoki formában hangzott el, emelkedett hangú volt és mély hatást tett a bizottság tagjaira.

Vaida és Maniu kibékülése — így szólják a fővárosi lapok — csak rövid idő kérdése.

Fantasztkus eset, amely szinte hihetetlen

Nyolc évig mint majom élt egy megfiatalított páciens Budapesten

Budapest, július 30.
Budapest orvosi köreit fantasztkusnak látszó ügy foglalkoztatja. A hihetetlennek tejszó ügy középpontjában egy fiatalító műtét áll, amelyet 1926-ban egy 76 éves nyugalmazott gimnáziumi tanáron hajtottak végre. A tanár, akinek neve S. J. feltűnően kedvelte a társaságokat és ezért valósággal buskomorrrá tette, hogy agg-kora miatt nem vehet részt a neki annyira tejszó társadalmi életben. Ezen úgy akart változtatni, hogy Nemes Nagy Zoltán dr. budapesti orvos segítségével megfiatalította magát. Az orvos

Voronoff műtétet pávián mirigyeket ültetett át az öreg tanár testébe,

A műtét utáni kezelés nyolc napig tartott és amikor a professzor elhagyta a szanatóriumot, megfogadta, hogy soha többé nem veti magát alá műtétnek, amely borzalmas kínokat okozott neki. A műtét azonban láthatóan jót tett neki és a tanár legnagyobb örömeire újból belevehette magát a társadalmi élet hullámaiba. Az egyik napon a tanár, leánya és unokája társaságában a budapesti állatkertben sétált, mikor váratlan esemény történt. A 76 éves ember

a pávián kefcécét meglátva elsápadt, remegni kezdett és azt kiáltozta, hogy ő is ilyen állapot lett

Ettől a perctől kezdve megváltozott az öreg professzor magatartása, már nem akart beszélni csak makogott visított s négykézláb ugrált. Ágyban azóta nem aludt, hanem a párnát a sarokba hurcolta és ott feküdt le. Családja és a műtétet végző orvos többször is kérték, hogy vesse magát újabb vizsgálatnak alá, de a tanár éktelenül visitozva tiltakozott ez ellen és azt mondta, hogy inkább meghal, de nem engedi magát újból megoperáltatni. Hozátartozói állandóan mellette tartózkodtak mert borzalmas dol-

Római katolikus kántort keres Ploesti

Ploesti, július 30.
A ploestii róm. kath. egyháztanács legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy még ez évben megnyitja a magyar nyelvű elemi iskolát. Ezért pályázatot hirdet kántortanítói állásra, akinek lakáson, fűtésen és világításán kívül havi 5000 lei fix fizetést is biztosít. A kántortanító azonban kell, hogy szóban és írásban bírja a magyar, román és német nyelveket. Az érdeklődők a ploestii róm. kath. plebániához forduljanak. Címe: Parochia catolica Ploesti, jud. Prahova, Str. Stefan cel Mare 6

APROHIRDETÉSEK

NAPSZAMOS KÖNYVEK: A legújabb tes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában. Oradea.

Munkanélküliek biztos szép keresethez juthatnak a Friss Ujság és Erdélyi Magyar-ság árusításával. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Ügynökök előfizetők gyűjtésére fixfizetéssel és magas jutalékkal felvesz a "Friss Ujság" kiadóhivatala.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR EDE ORADEA

6 oldal

Erdélyi Magyar-ság

Augusztus 1.

gokat művelt és egészen majom módra viselkedett. Tegnap aztán 8 évi állami sorsban való szynlódés után magához tért a tanár, ismét emberre változott és összefüggően beszélt, de ez csak néhány óráig tartott mert meghalt. Holttestét a rendőrség

intézkedésére felboncolták, de a boncolás eredményéről még nem szivárgott ki semmi. A fantasztkus megfiatalodási történet ügyében a magyar főváros rendőrsége folytatja a nyomozást.

SPORT

Eldöntetlenül maradt Moreni bajnokságáért folyó futbalcsata

Ploesti, július 30.
Moreni bajnokságáért most folyt le a küzdelem a két rivális csapat, az Astra-Romana és Creditul Minier között. Mindkét csapat a legjobb összeállításban állt fel a mérkőzésre, amely mindvégig izgalmas volt. Az első percekben a Creditul Minier indított heves támadást amely folytonos veszélyben tartotta az Astra Romana kapuját. A támadásra az A. R. erőteljes védekezéssel felelt, majd sikeres ellentámadásment át és ezzel mindvégig a helyzet ura maradt. A mérkőzés, amelyen nemcsak Moreni, hanem a környékbeli községek is

kossága is nagyszamban vett részt, 1:1 arányban eldöntetlen maradt. Kitűnően játszottak Pénzes, Dénes és Bandi. A mezőny legtevékenyebb játékosa a tileagdi származású Kiss Jenő a Creditul Miniertől, akit az Astra Romnaa jobb megélhetési lehetőség biztosításával szeretne elszípkázni.

A bajnoki meccset megelőzőleg az Astra Romana és Creditul Minier törpe csapatai játszottak. Az eredmény 1:0 az Astra Romana javára. A Creditul Minier csapatában csak hét ember játszott kik között a kis Latzin Sándor és Jahn Emil valósággal brillíroztak

Belföldi sporthirek

Hogy fest az egyesített nemzeti liga 12-es csoportja? A nemzeti bajnokság selejtezője egy kivétellel befejeződött csak a brasovi és bucurestii CFR második találkozója van hátra ami tekintve a papirformát, és a már meglevő 2 gólos előnyt a bucurestii CFR biztosan nyer. Ezek szerint a nemzeti liga 12-es csoportja így alakul: Venus, Ripensia, Nac, Crisana. Universitatea, Juventus, Unirea Tricolor, Gloria Cfr Amte, TAC. Kinizsi és a bucurestii CFR. A TAC most először vesz részt a nemzeti bajnokságban miután a Romania kiesett.

NAC—Crisana 2:1 (0:1). Carol-palya, 3000 néző, Bíró Burdán Arad, Barátságos mérkőzés, melyet a nagyobb technikájú Nac fiuk nyertek. A második félidőben a mérkőzés kissé eldurvul. Góllövők Crisanából: Lakatos Nachól: Bodola, Rónay.

Amte—Olimpia CFR 3:0 (2:0). Ligasejtező. 5000 néző, Bíró: Cereanu. Az Olimpia CSR 2 gól előnnyel indul azonban a nagyobb tudású Amte ezt behozta és 1 góllal tetéztve biztosította magának helyét a Nemzeti Ligában.

Prahova—Gloria Cfr 3:2 (2:1) Ligasejtező 2000 néző Bíró: Radulescu Costel Páratlanul durva meccs. melyet a Prahova nem a tudásával, de satu-marei Olimpiához hasonló durvasággal nyer meg. Gloria Cfr jobb gólaránnyal benne marad a Nemzeti Bajnokságban

Tac-Cat—Romania 5:1 (1:0) Ligasejtező 2000 néző, Romania 2 gól előnnyel indul azonban a Tac ezt könnyen behozza. A második félidő 25-ik percében Romania egy ártatlan faultért reklamál. majd levonul a pályáról.

CFR Bucuresti—Aefr Brasov 2:0 (1:0) Ligasejtező 2000 néző. Bíró: Xifando. A bucurestii CFR fölényesen győz és így két

gólos előnyével a második mérkőzést is megnyeri a látottak alapján

Egyéb országos eredmények:

Baia-Mare: Phönix—Hakoah Wien 1:0 (1:0) Meglepetés.
Satu-Mare: Cfr Oradea—Staruinta Satu-Mare 4:4 (3:1)
Targumures: Universitatea — Mures 4:2 (3:2) Szép játék.
Simeria: Ilsa—CFR 3:2 (2:0), Botranos mérkőzés, amelyet három bíró vezet végig.
Sighet: Haggibor Cluj—Samson 1:1 (0:0).

Külföldi eredmények:

Juventus—Admira 2:1 (1:1), Középeurópai kupa mérkőzés. Dacára a Juventus győzelmének, az Admira megy tovább, miután az Admira 3:1-re győzött az első mérkőzésen. A döntőt az Admira és Bologna csapata játssza.

Hungária—Munkács 6:2 (6:0)

Somogy—Dombóvár 3:0 (2:0)

Töltőtoll vásár

Garantált arany töltőtollak már 100 leitől kezdve

Nagy választék, a legújabb szisztéma, minden változatban

Pásztor Ede

könyv, papír és írószer áruháza
Piața Mihai Viteazul 4.